Yrkande

Regionstyrelsen 10 november 2027

Ärende: Åtgärdsplan med anledning av negativt balanskravsresultat

Motiv

Återställande av negativa balanskravsresultat (mkr)	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Prognos 2026	Plan 2027	Plan 2028
Ingående balans: ackumulerade ej återställda negativa resultat		-239	-432	-557	-318	41
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	-753	-1 085	-125	239	359	431
Synnerliga skäl att inte återställa	514	892				
Utgående balans av ackumulerade ej återställda negativa resultat	**-239**	**-432**	**-557**	**-318**	**41**	**0**
varav från 2023 som ska återställas senast 2026	*-239*	*-239*	*-239*	*0*	*0*	*0*
varav från 2024 som ska återställas senast 2027		*-193*	*-193*	*-193*	*0*	*0*
varav från 2025 som ska återställas senast 2028			*-125*	*-125*	*-125*	*0*

Region Västerbottens ekonomi behöver stärkas långsiktigt. Återkommande verksamhetsunderskott och stora investeringsbehov har bidragit till ökad upplåning och minskat ekonomiskt handlingsutrymme. Återställandet av tidigare negativa balanskravsresultat måste därför förenas med förändringar som varaktigt minskar kostnaderna och gör det möjligt att finansiera en större del av investeringarna med egna medel.

Efter att regionen åberopat synnerliga skäl för delar av underskotten 2023 och 2024 återstod 432 miljoner kronor att återställa från dessa år. Med 2025 års negativa balanskravsresultat på 125 miljoner kronor uppgår det samlade återställandebehovet till 557 miljoner kronor.

Av detta ska 239 miljoner kronor från 2023 återställas under 2026. Prognosen bygger på att vinster realiseras när pensionsmedelsportföljen omstruktureras vid årets slut. Om återställandet genomförs enligt plan återstår 318 miljoner kronor vid ingången av 2027: 193 miljoner kronor från 2024 som ska återställas senast 2027 och 125 miljoner kronor från 2025 som ska återställas senast 2028. Återställandeplanen behöver stämmas av mot bokslutet för 2026.

Den styrande minoritetens åtgärdsplan bygger på minskade budgetramar med 150 miljoner kronor 2027 och ytterligare 150 miljoner kronor 2028. En lägre budgetram innebär dock inte att verksamhetens kostnader automatiskt minskar. Alliansen vill därför konkretisera omställningen genom mindre administration och färre chefsled, effektivare upphandling, lägre kostnader för hyrpersonal, bättre lokalutnyttjande och förbättrade vårdflöden. Åtgärderna ska omsättas i genomförandeplaner med ansvar, tidsplan och uppföljning av ekonomisk effekt och konsekvenser för vården.

Alliansens budgetförslag för 2027 innehåller ett budgeterat resultat på cirka 359 miljoner kronor. Det överstiger det planerade återställandet för året med cirka 166 miljoner kronor före balanskravsjusteringar. Hur mycket som faktiskt kan användas till återställandet avgörs av

årets balanskravsresultat. De budgeterade finansiella intäkterna på 175 miljoner kronor behöver därför följas upp med en tydlig redovisning av vilka intäkter som får räknas med vid återställandet.

Samtidigt ökar primärvårdens budget med totalt 140 miljoner kronor 2027 i Alliansens förslag. En starkare primärvård är den viktigaste delen av omställningen till en mer kostnadseffektiv vård. Tidiga insatser, fasta läkarkontakter och bättre uppföljning ska ge fler vård i tid och förebygga undvikbara akutbesök och sjukhusinläggningar.

Återställandet ska vara en del av arbetet för en ekonomi som håller även efter 2028. Genom varaktigt lägre kostnader och tydliga prioriteringar vill Alliansen skapa utrymme för bättre vård, nödvändiga investeringar och minskad skuldsättning. Nämndernas åtgärder ska följas upp i ordinarie ekonomiska rapporter, och avvikelser ska mötas med beslut om korrigerande åtgärder.

Förslag till beslut

Att anta åtgärdsplanen för återställande av negativa balanskravsresultat 2026–2028 med de ändringar som följer av Alliansens budgetförslag för 2027 och ovanstående text,

Att uppdra åt regionstyrelsen och berörda nämnder att konkretisera åtgärderna med ansvar, tidsplan och beräknad ekonomisk effekt samt följa upp genomförandet i ordinarie delårs- och årsrapporter.

Allians för Västerbotten

Nicklas Sandström(M)
Regionråd i opposition

Ewa-May Karlsson (C)
Gruppledare

Hans-Inge Smetana (KD)
Gruppledare

Maria Lundqvist Brömster (L)
Gruppledare